

TOM I

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY

TEMAT:

Remont dachu Kościoła w Żółwinie na terenie działki nr 37/1
jednostka ewid. Zwierzyn - obręb ewidencyjny Żółwin ;
Żółwin działka nr 37/1.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

Niniejsza dokumentacja stanowi
podstawę do wydania decyzji

nr 141/2024
z dnia 13.08.2024r.....

OBIEKT:

„Remont dachu Kościoła w Żółwinie ”

ADRES :

działka nr 37/1 66-542 Zwierzyn obręb ewidencyjny.
Żółwin, działka nr 37/1

KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO :

KATEGORIA X - Kościoły

INWESTOR :

Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Jana Chrzciciela ul: Kościelna 2a
Gmina Zwierzyn ; 66-542 Zwierzyn.

BRANŻA/ PROJEKTANT	IMIĘ I NAZWISKO / UPRAWNIENIA / SPECJALNOŚĆ :	PODPIS :
Autor projektu Projektant Architektury / Projektant Konstrukcji	mgr inż. Przemysław Dudziński specjalność architektoniczno-bud. 74/94/GW specjalność konstrukcyjno – bud. 73/89/GW	
Sprawdzający konstrukcję:	mgr inż. Maciej Seweryński specjalność konstrukcyjno – bud. 104/87/GW	

USŁUGI
PROJEKTOWO-INWESTYCYJNE
mgr inż. Przemysław Dudziński
ul. Pl. Słoneczny 22c/10, tel. 095 7200 300
66-400 GORZÓW WLKP.
REGON 210210373, NIP 599-001-90-23

data: 27.03.2024r

SPIS ZAWARTOŚCI OPRACOWANIA WG. SPISU ZAWARTOŚCI OPRACOWANIA NA STRONIE NR 2.
Niniejsze opracowanie podlega ochronie w zakresie praw autorskich zgodnie z Ustawą z dnia 04 lutego 1994r o
prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. nr 24 z dnia 24 lutego 1994r, poz. 83)

SPIS TREŚCI:	STR. 2
1. ZAŁĄCZNIKI FORMALNO-PRAWNE:	
OŚWIADCZENIE,	STR. 3
IZBA, UPRAWNIENIA	STR. 4-5
2. OPIS PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY	STR. 6 - 14
3. PLAN BIOZ	STR. 15 - 19
4. SPIS RYSUNKÓW:	STR. 20 - 24
RYS.01 Sytuacja	1 : 500
RYS.02 Rzut nawy Kościoła – inwentaryzacja	1 : 100
RYS.03 Pokrycie dachowe istniejące	1 : 100
RYS.04 Pokrycie dachowe projekt	1 : 100

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
36-500 STRZELCE KRAJ

OŚWIADCZENIE

Oświadczam , że projekt Remont dachu Kościoła w Żółwinie na terenie działki nr 37/1 jednostka ewid. Zwierzyn - obręb ewidencyjny Żółwin ;
 Żółwin działka nr 37/1 kat. ob. X został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

BRANŻA/ PROJEKTANT	IMIĘ I NAZWISKO / UPRAWNIENIA / SPECJALNOŚĆ :	PODPIS :
Autor projektu Projektant Architektury / Projektant Konstrukcji	mgr inż. Przemysław Dudziński specjalność architektoniczno-bud. 74/94/GW specjalność konstrukcyjno – bud. 73/89/GW	
Sprawdzający konstrukcję:	mgr inż. Maciej Seweryński specjalność konstrukcyjno – bud. 104/87/GW	

STAROSTWO POWIATOWE
 w Strzelcach Krajeńskich
 ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
 22-500 STRZELCE KRAJEŃSKIE

Zaświadczenie
o numerze ewidencyjnym
LBS-113-HHF-EKB *

Pan Przemysław Dudziński o numerze ewidencyjnym LBS/BO/2096/01
adres zamieszkania pl. Słoneczny 22c/10, 64-400 Gorzów Wlkp.
jest członkiem Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2024-01-01 do 2024-05-30.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2023-12-28 roku przez:
Wojciech Peręba, Przewodniczący Rady Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Znak: 2023/28/24
* 1. Do zażycia w elektronicznej formie danych osobowych występuje element ewidencyjny, wad w postaci elektronicznej i opatrzonego
bezpiecznym podpisem elektronicznym.
* 2. Celem niniejszego zaświadczenia jest potwierdzenie i zobowiązanie woli dozwolonej w formie elektronicznej.

* Weryfikacja ewidencyjności danych w formularzu danych osobistych. Aby uzyskać dostęp do danych osobowych należy kliknąć na przycisk "Weryfikacja" w formularzu danych osobistych.

URZĄD POWIATOWY
w Gorzowie Wlkp.
Gorzów Wlkp., dnia 19.12.2023 r.

Nr ewid. 113-HHF-EKB

STWIERDZENIE PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
DO PEŁNIENIA SAMODZIELNYCH FUNKCJI TECHNICZNYCH W BUDOWNICTWIE

Na podstawie § 2 ust. 2 pkt 1 i § 13 ust. 1 pkt 1, lit. a) rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1978r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 88) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki Przemysłu i Budownictwa z dnia 18 lipca 1991r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 69, poz. 374) stwierdzam, że:

Państwo: POLSKA
urodzony(a) dnia 16.02.1978r. w Gorzowie Wlkp.
posiada przygotowanie zawodowe uprawniające do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie: **projektowania**
w szczególności: **projektowania**
oraz jest upoważniony(a) do:

1) sporządzania projektów w zakresie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych budynków oraz innych budowli - z wyłączeniem linii, węzłów i stacji kolejowych, dróg oraz lotniskowych dróg startowych i manipulacyjnych, mostów, budowli hydrotechnicznych i zaliczonych wodnych;

2) na podstawie § 6 ust. 3 cyt. rozporządzenia - do sporządzania w budownictwie ogółu fizycznych projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych;

a/ budynków inwentarskich i gospodarczych, adaptacji projektów typowych i powtarzalnych innych budynków oraz sporządzania planów zagospodarowania działki związanej z realizacją;

b/ budowli nie będących budynkami;

3) na podstawie § 4 ust. 2 i § 7 cyt. rozporządzenia, w budownictwie osób fizycznych - do kierowania, nadzoru nad i kontrolowania budowy, kierowania i kontrolowania wytworzenia konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz oceniania i badania stanu technicznego obiektów budowlanych.

Od niniejszej decyzji przysługuje w terminie odwołania do Ministerstwa Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa, w terminie 14 dni od daty doręczenia, za pośrednictwem tut. Wydziału.

Gorzów Wlkp., dnia 19.12.2023 r.

73/09/0w.

DECYZJA O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 2 ust. 2 pkt 1, § 13 ust. 1 pkt 1, lit. a) rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1978r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 88) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki Przemysłu i Budownictwa z dnia 18 lipca 1991r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 69, poz. 374) stwierdzam, że:

Państwo: POLSKA
urodzony(a) dnia 16.02.1978r. w Gorzowie Wlkp.
posiada przygotowanie zawodowe uprawniające do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie: **projektowania**
w szczególności: **projektowania**
oraz jest upoważniony(a) do:

1) sporządzania projektów w zakresie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych budynków oraz innych budowli - z wyłączeniem linii, węzłów i stacji kolejowych, dróg oraz lotniskowych dróg startowych i manipulacyjnych, mostów, budowli hydrotechnicznych i zaliczonych wodnych;

2) na podstawie § 6 ust. 3 cyt. rozporządzenia - do sporządzania w budownictwie ogółu fizycznych projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych;

a/ budynków inwentarskich i gospodarczych, adaptacji projektów typowych i powtarzalnych innych budynków oraz sporządzania planów zagospodarowania działki związanej z realizacją;

b/ budowli nie będących budynkami;

3) na podstawie § 4 ust. 2 i § 7 cyt. rozporządzenia, w budownictwie osób fizycznych - do kierowania, nadzoru nad i kontrolowania budowy, kierowania i kontrolowania wytworzenia konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz oceniania i badania stanu technicznego obiektów budowlanych.

Od niniejszej decyzji przysługuje w terminie odwołania do Ministerstwa Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa, w terminie 14 dni od daty doręczenia, za pośrednictwem tut. Wydziału.

Gorzów Wlkp., dnia 19.12.2023 r.

73/09/0w.

DECYZJA O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 2 ust. 2 pkt 1, § 13 ust. 1 pkt 1, lit. a) rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1978r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 88) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki Przemysłu i Budownictwa z dnia 18 lipca 1991r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 69, poz. 374) stwierdzam, że:

Państwo: POLSKA
urodzony(a) dnia 16.02.1978r. w Gorzowie Wlkp.
posiada przygotowanie zawodowe uprawniające do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie: **projektowania**
w szczególności: **projektowania**
oraz jest upoważniony(a) do:

1) sporządzania projektów w zakresie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych budynków oraz innych budowli - z wyłączeniem linii, węzłów i stacji kolejowych, dróg oraz lotniskowych dróg startowych i manipulacyjnych, mostów, budowli hydrotechnicznych i zaliczonych wodnych;

2) na podstawie § 6 ust. 3 cyt. rozporządzenia - do sporządzania w budownictwie ogółu fizycznych projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych;

a/ budynków inwentarskich i gospodarczych, adaptacji projektów typowych i powtarzalnych innych budynków oraz sporządzania planów zagospodarowania działki związanej z realizacją;

b/ budowli nie będących budynkami;

3) na podstawie § 4 ust. 2 i § 7 cyt. rozporządzenia, w budownictwie osób fizycznych - do kierowania, nadzoru nad i kontrolowania budowy, kierowania i kontrolowania wytworzenia konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz oceniania i badania stanu technicznego obiektów budowlanych.

Od niniejszej decyzji przysługuje w terminie odwołania do Ministerstwa Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa, w terminie 14 dni od daty doręczenia, za pośrednictwem tut. Wydziału.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
64-500 STRZELCE KRAJ.

Zaświadczenie
numer: 4062/2024
LBS-K6-2/11 MZM*

Pan Maciej Seweryński o numerze ewidencyjnym LBS/BO/2405/01
adres zamieszkania ul. Sułkowskiego 1/1, 66-400 Gorzów Wlkp.
jest członkiem Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2024-01-01 do 2024-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2024-12-28 roku przez:
Wojciech Paręba, Przewodniczący Rady Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Wzrost: 180, 78 kg.
1.5.1. Za celowe jest uznać, że w tym zakresie posiada on kwalifikacje i doświadczenie w pracy stażowej, w tym w
zakresie: projektowania i nadzoru nad realizacją obiektów budowlanych.
1.5.2. Obciążenie pracą w tym zakresie jest normalne i nie powoduje zagrożenia dla zdrowia.

* Wzrost i masa ciała nie są warunkami koniecznymi do wykonywania zawodu inżyniera budownictwa. Wzrost i masa ciała nie są warunkami koniecznymi do wykonywania zawodu inżyniera budownictwa.

4359032

Gorzów Wlkp., dnia 22.01.2025 r.

104/07/0w

DECYZJA O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie: § 2 ust. 1 pkt 1 i § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a
rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Urbanistyki z dnia 08 lutego 1975 r.

Maciej SEWERYŃSKI
mgr inż. budownictwa

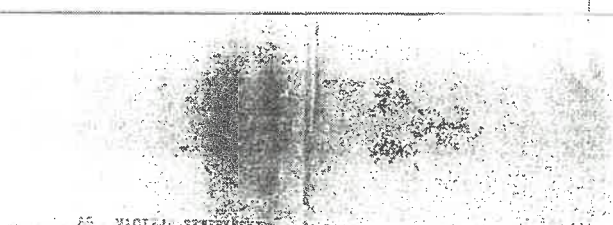
urodzony: 31.07.1974 r. w Gorzowie Wlkp.

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnych funkcji
projektanta

w specjalności: konstrukcyjno-budowlanej

w zakresie: pełnym

ZAKŁADNICZKA

1. do sporządzania projektów w zakresie rozwiązań konstrukcyjno-
budowlanych oraz innych budowli - z wyłączeniem linii, węzłów
i stacji kolejowych, dróg oraz lotniskowych dróg startowych
i lądowiskowych, mostów, budowli hydrotechnicznych i alio-
wanych (inne);
2. na podstawie § 6 ust. 3 cyt. rozporządzenia - do sporządzania
w biurowości osób fizycznych projektów w zakresie rozwiązań
sankcyjnych;
3. w budownictwie inżynierskim i gospodarczym, adaptacji projektów
budowlanych i powtarzalnych innych budynków oraz sporządzania
planów zagospodarowania działki lub terenu z realizacją tych
planów;
4. w budownictwie mieszkaniowym;
5. na podstawie § 4 ust. 2 i § 7 cyt. rozporządzenia w budownictwie
ogólnym - do projektowania, nadzoru nad realizacją i kontrolowania
budowy, nadzoru nad realizacją wyposażenia konstrukcyjnego
i technicznego oraz oceniania i wadzenia stanu technicz-
nego obiektów budowlanych.

MACIEJ SEWERYŃSKI
mgr inż. budownictwa

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
Remont dachu Kościoła w Żółwinie na terenie działki nr 37/1

jednostka ewid. Zwierzyn - obręb ewidencyjny Żółwin ;
Żółwin działka nr 37/1.

1.0. PODSTAWA OPRACOWANIA:

1.1. Wizja lokalna i umowa z inwestorem.

1.2. Cyfrowa mapa zasadnicza GK.6642.723.2024 do celów projektowych 11.06.2024r.

1.4. Ustawa z dnia 07 lipca 1994 Prawo budowlane tj. Dz.U. 2022 poz. 1557

1.5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia. 12 kwietnia 2002 w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, tj. Dz.U. 2022 poz. 1225

1.6. Narzędzia projektowe:

- ArCADia – 14.2

- Word 365

2.0. RODZAJ I KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO:

KATEGORIA X - budynki Kościoł .

3.0. PRZEZNACZENIE I PROGRAM UŻYTKOWY OBIEKTU BUDOWLANEGO ORAZ, W ZALEŻNOŚCI OD RODZAJU OBIEKTU, JEGO CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY TECHNICZNE.

Zakres inwestycji dotyczy Remontu dachu Kościoła w Żółwinie na terenie działki nr 37/1

3.1. WSKAŹNIKI TECHNICZNE :

- pow. zabudowy: - 304,20m²

- kubatura - 2348,30m³

- kondygnacje: - 1 n

- kąt nachylenia połaci dachowych – 25 - 45° ,

3.2. .Kościół pw. św. Andrzeja Boboli w Żółwinie, gmina Zwierzyn, powiat strzelecko-drezdencki.

Zarys historii świątyni i opis jej architektury opracowany na potrzeby programu prac konserwatorsko - restauratorskich dotyczącego pokrycia dachowego oraz dekoracji malarskich we wnętrzu świątyni.

Wieś Żółwin (niem. Friedebertschbruch) została założona w 1721 r. na mocy decyzji króla Fryderyka Wilhelma I, który dwa lata po objęciu władzy miał wydać instrukcję Jak ze strzeleckimi, miejskimi łąkami i bagnami należy postępować. Domagał się w niej wydzielenia 15 łanów dla kolonistów, którzy mieli ten obszar na własny koszt osuszyć i doprowadzić do rolniczego użytkowania. Akt lokacji nowej kolonii i gminy podpisano 28 czerwca 1720 r. Na wyznaczonym obszarze osiedliło się 37 dziedzicznych użytkowników gospodarstw. W latach 1766 - 1768, po wojnie siedmioletniej, kiedy drastycznie spadła liczba mieszkańców, osiedlono tu 29 nowych olędrów, dzięki czemu w roku 1772 liczba mieszkańców wzrosła do 155. Według opisu Bratriga na początku XIX wieku wieś składała się z 39 zagród zamieszkałych przez 261 osób. Było wśród nich 30 kolonistów, 6 chałupników oraz 16 komorników. Dysponowali oni 3469 morgami ziemi. Wieś należała do Kasy Miejskiej w Strzelcach, natomiast pod względem kościelnym podlegała parafii protestanckiej w Zwierzynie. W 1813 r. liczba dymów wzrosła do 56, zaś liczba mieszkańców do 303. W 1850 r. Henryk Berghaus odnotowuje 79 samodzielnych gospodarstw, do których należało 3652 morgi ziemi, w tym 1250 mórg pól uprawnych oraz 2022 morgi łąk. Od XIX wieku liczba mieszkańców Żółwina i pobliskich kolonii sukcesywnie wzrastała.

Z wyżej wymienionych źródeł wiadomo, że we wsi istniał kościół. Była to prawdopodobnie niewielka świątynia w konstrukcji ryglowej wzniesiona wkrótce po założeniu osady, czyli jeszcze w XVIII wieku. Kościół ten został rozebrany pod koniec XIX stulecia, a na jego miejscu, w 1896 r. wzniesiono nowy, murowany. Od 1903 r. podlegał on nowo założonej parafii w Gościmcu. Nabożeństwa odprawiali tutaj kolejno: Paul Charlier, Wilhelm Riedel, Johannes Crusius i - od 1919 r. - Theodor Risch.

Z informacji zawartych w białej karcie zabytku, wynika, że w 1945 r. świątynia w Żółwinie została przejęta przez parafię greko-katolicką św. Piotra i Pawła w Starym Kurowie. Kościół poświęcono 16 maja 1946 r. Od 1975 r. świątynią mieli zarządzać ojcowie Bazylianie i od tego też czasu stała się ona filią kościoła parafialnego św. Jana Chrzciciela w Zwierzynie.

Świątynia zlokalizowana jest w centralnej części miejscowości, której układ kształtuje mocno rozproszona zabudowa. Kościół wzniesiony został w stylu neogotyckim, w technologii tradycyjnej. To budowla murowana, z elewacjami licowymi cegłą żółtą i czerwoną, posadowiona na niskim cokole wykonanym z obrobionych w licu gładów narzutowych. Wnętrze tynkowe i malowane. Więźba dachowa, strop oraz empory wykonane zostały z drewna. Pokrycie dachowe nad głównym korpusem kościoła jest ceramiczne - współczesna dachówka karpiówka układana w koronkę. Hełm wieży kryty jest płytkami małoformatowej blachy powlekanej w kolorze grafitowym, układanej w karo (jest to wtórne pokrycie dachowe jednakże pod względem sposobu ułożenia wykonane na wzór istniejącego). Dach nad prezbiterium, zakrystią, kruchtą boczną oraz aneksami po obu stronach wieży, pokryty jest obecnie arkuszami blachy łączonym na rąbek stojący. Przy czym zaznaczyć należy, że z

dostępnej ikonografii, którą stanowią głównie fotografie kościoła zamieszczone na kartkach pocztowych z pierwszej połowy XX wieku [il. 3-7], wynika, że w tym okresie wszystkie dachy posiadały jednolite pokrycie dachowe wykonane z blachy (najprawdopodobniej ocynkowanej lub cynkowo-cynkowej) małoformatowej układanej w karo.

Po zakończeniu prac ciesielskich na nowym deskowaniu należy zamocować folię dachową ze splotem wentylacyjnym. Następnie można rozpocząć montaż nowego pokrycia dachowego z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau). Pokrycie dachowe bocznych aneksów kościoła wykonać z blachy łączonej na rąbek stojący. Blachę montować na haftry ze stali nierdzewnej oraz dodatkowo na gwoździe, również ze stali nierdzewnej. Dach bocznych aneksów zamknąć pasem okapowym, a krawędzie przy ścianach wykończyć obróbką blacharską.

Zaprojektowano także wymianę wszystkich obróbek blacharskich na nowe z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau) wraz z orynnowaniem obiektu..

Po zakończeniu prac zamontować wcześniej zdemonstowaną instalację odgromową wraz z wykonaniem badań sprawdzających, wg obowiązujących norm i przepisów.

Jednonawowy kościół założony jest na planie prostokąta zamkniętego od zachodu pięcioboczną absydą z przyporami, a od wschodu prostokątną w rzucie wieżą. Po obu stronach wieży umieszczone są trójboczne aneksy. Z kolei po północnej stronie absydy ulokowana jest prostokątna zakrystia i niewielka kruchta mieszcząca wejście boczne. Wejście główne do kościoła znajduje się w osi elewacji wschodniej wieży i prowadzi do nawy przez kruchtę umieszczoną w przyziemni wieży.

Bryła budowli jest zwarta, a jej symetrię zakłóca jedynie niska zakrystia i kruchta, umieszczone w północno - zachodniej części budowli. Nawę narywa stromy dach dwuspadowy zakończony trójkątnymi szczytami zaakcentowany sterczynami, nieco niższą absydą oraz aneksy i zakrystię - dachy wielospadowe. Nad całością dominuje czterokondygnacyjna wieża, ze wszystkimi czterema elewacjami zwieńczonymi trójkątnymi szczytami, nakryta wysmukłym, hełmem w formie ostrosłupa na planie czworoboku, zwieńczonego kulą z krzyżem.

Elewacje budowli opracowane zostały jednolicie pod względem kompozycji, dekoracji architektonicznej oraz kształtu otworów okiennych i drzwiowych. Boczne, czteroosiowe, z regularnie rozmieszczonymi oknami w dwóch poziomach. Wyżej - okna większe - w formie biforium z okrągłym przeźroczem pod lukiem ostrym o obniżonej strzałce; niżej - para mniejszych zamkniętych lukiem ostrym. Analogiczny wykrój okien powtórzony został w elewacjach wieży, bocznych aneksów oraz w absydzie. Dekoracje architektoniczne elewacji kościoła tworzą w szczególności: oprawy otworów okiennych z cegły, gzymsy koronujące z kształtek ceramicznych z fryzem wypełniony tynkiem, ząbkowy gzyms międzykondygnacyjny (na wieży), blendy - zamknięte lukiem ostrym i trójliściem (na wieży). Jednonawowe wnętrze kościoła nakryte jest stropem łamanym o przekroju trójkąta wspartym na

dekoracyjnie opracowanych kroksztynach i belkach stropowych. Nawę z trzech stron obiegają drewniane empory. Jej wnętrze doświetlone jest dużymi otworami okiennymi umieszczonymi nad emporami i mniejszym - doświetlającymi przestrzeń pod nimi. Prezbiterium, oddzielone od nawy lukiem tęczowym i dwustopniowym podwyższeniem, nakryte jest pięciodzielnym sklepieniem krzyżowo - żebrowym wspartym na przyściennych słuźkach. We wnętrzu świątyni zachowały się, najprawdopodobniej oryginalne, tj. pochodzące z końca XIX wieku, dekoracje malarskie ścian, sklepienia prezbiterium oraz drewnianego stropu nad nawą. W nawie są to przede wszystkim lamperie malowane w schematyczne bloki kamienne zamknięte górnym ornamentem geometrycznym opartym na motywie czteroliścia; dekoracja roślinna podkreślająca łuk tęczowy oraz dekoracje geometryczno - roślinne umieszczone wokół wnęk okiennych. Przy czym z ikonografii wynika, że na ścianie wschodniej i zachodniej nawy znajdowały się również napisy (przypuszczanie cytaty z biblii, zamalowane po 1945 r.), a pod linią stropu wymalowany był również fryz (arkadowy?). Z kolei na drewnianym stropie umieszczono dekoracje w postaci wici roślinnej, a także podmalowania opracowań snycerskich (frezów). Najbogatszą dekorację otrzymało prezbiterium. Składają się na nią ornamenty roślinne umieszczone na wysklepkach oraz wokół zwornika; wici roślinne we wnękach okiennych; arabeski oraz dekoracje patronowe na ścianach, a także dekoracja malarska lamperii w postaci podpiętych draperii ozdobionych motywami roślinnymi i geometrycznymi. Dekoracje, głównie patronowe, utrzymane są w ciepłych odcieniach barw, głównie żółci, brązu i zieleni, a także czerwieni.

Z oryginalnych elementów wystroju i wyposażenia świątyni, oprócz wyżej opisanych dekoracji malarskich, zachowały się m.in.: neogotycka ambona, empory, neogotycki prospekt organowy, ławki i witraże.

Biorąc pod uwagę historię obiektu, dostępne materiały ikonograficzne, a także zachowaną oryginalną substancję zabytku, zasadnym wydaje się wprowadzenie na obiekcie pokrycia dachowego nawiązującego do historycznego, tj. blachy (np. ocynkowanej lub cynkowo-cynowej), małoformatowej, układanej w karo - na wzór widoczny na dostępnej ikonografii [il. 1-7].

Jeśli zaś chodzi o wnętrze kościoła, to zasadnym wydaje się przeprowadzenie prac konserwatorsko - restauratorskich przy zachowanym wystroju malarskim, połączalnych z badaniami konserwatorskim mającymi na celu w szczególności ustalenie użytych materiałów i technologii, określenie stanu zachowania malowideł, a także ewentualnego opracowania programu prac restauratorskich.

3. Opis stanu zachowania i przyczyn zniszczeń.

Kościół w Żółwinie jako obiekt sakralny pozostaje w stałym użytkowaniu, znajduje się pod opieką lokalnej parafii, jest zadbany, zabezpieczony przed wpływem warunków atmosferycznych oraz

dostępem osób postronnych. Ściany wewnątrz są otynkowane i pomalowane, ozdobione oryginalnymi, pochodzącymi z czasu budowy kościoła, malowidłami ornamentalnymi. Wewnątrz znajduje się wyposażenie wykorzystywane do celebracji obrzędów religijnych. Zachował się pięknie wykonany drewniany, polichromowany sufit nad nawą główną, empora organowa, wraz z instrumentem, ambona oraz ołtarz.

Naturalne oświetlenie wnętrza zapewniają okna rozmieszczone w ścianach wschodniej i zachodniej nawy kościoła, doświetlenie stanowią kinkiety oraz żyrandol podwieszony do drewnianego sufitu. Kable elektryczne położone zostały podtynkowo.

Na ścianach, oprócz lokalnie występujących uszkodzeń tynków w narożnikach górnej strefy ściany tęczowej, nie zaobserwowano szczególnie niekorzystnych zmian wietrzeniowych, wywołanych nadmiernym zawilgoceniem muru i tynku, obecnością soli rozpuszczalnych w wodzie czy też widocznych nawarstwień o charakterze biologicznym. Wyprawa tynkarska zachowała walory użytkowe, jest mocna, zwięzła, dobrze przylega do podłoża, na jej powierzchni zachowana jest oryginalna dekoracja malarska o charakterze ornamentalnym. Malowidła są czytelne w przeważającej części zachowały pierwotną kolorystykę oraz wyrazisty rysunek.

Jednak miejscowo obserwuje się delikatne pudrowanie warstwy malarskiej oraz wyblaknięcie barwy spowodowane najprawdopodobniej zmianami chemicznymi użytych do malowania pigmentów bądź spoiw a także niszczeniem pod wpływem wilgoci kondensacyjnej podłoża. Rozległe zmiany destrukcyjne opracowań malarskich obserwuje się w dolnej strefie ścian prezbiterium, najpewniej na skutek zawilgocenia zniszczeniu uległa namalowana ornamentalna lamperia. Powstające jasne zaplamienia oraz osypujące się resztki polichromii świadczą że ściany w tej części kościoła mogą być nadmiernie zawilgocone.

Dodatkowo białe i szare naloty mogą świadczyć o obecności mikroorganizmów w postaci grzybów lub wykrywalnych soli mineralnych.

Obecny opis zwraca uwagę na najbardziej widoczne uszkodzenia obserwowane w obrębie historycznej aranżacji tynkarsko malarskiej ścian kościoła. Dokładniejszą analizę stanu zachowania będzie można wykonać w trakcie prowadzenia prac konserwatorsko restauratorskich.

4. Program prac dla dekoracji malarskiej wnętrza kościoła.

4.1. Cel oraz założenia konserwacji i restauracji obiektu.

Nadrzędnym celem prac konserwatorsko-restauratorskich powinno być powstrzymanie procesów destrukcji zachowanej w oryginale dekoracji malarskiej, następnie przywrócenie jej możliwie pełnego, zgodnego z intencją autora wyglądu oraz estetyki.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJEŃSKIE

Działania konserwatorskie powinny w pierwszej kolejności powstrzymać niszczenie opracowanej plastycznie powierzchni, zwłaszcza w obrębie zmian wietrzeniowych tynków uszkodzonych nadmiernym zawilgacaniem ścian. Następnie, poprzez usunięcie luźnych zanieczyszczeń, produktów korozji tynków, nalotów soli oraz najprawdopodobniej obecności mikroorganizmów w postaci grzybów zmierzać do uporządkowania estetyki elementów, mając na celu odzyskanie i uczynienie możliwie dużej ilości malowanych form ornamentalnych.

Oprócz czynności typowo konserwatorskich, w trakcie prac, należałoby uwzględnić zabiegi restauratorskie m.in. uzupełnienie ubytków tynku występujących w obrębie elementów dekoracyjnych oraz ich scalanie kolorystyczne, odtworzenie malowanych ornamentów czy też złocień (jeżeli ich występowanie potwierdzą badania stratygraficzne). Tego typu działania umożliwią bezpieczną ekspozycję XIX wiecznego wnętrza, uczynią jego kompozycję i podniosą walory estetyczne zabytku.

4.2. Proponowany program badań

W związku z potrzebą możliwie pełnego rozpoznania stanu zachowania oraz przyczyn zniszczeń wymienionych w opracowaniu elementów a także określenia technologii ich wykonania wraz z rozpoznaniem zagadnień związanych z historią powstania, historią sztuki oraz ikonografią proponuję przeprowadzenie przy obiekcie poszerzonych badań technologiczno konserwatorskich:

4.2.1. Badania z zakresu historii, historii sztuki, ikonografii.

4.2.2. Petrograficznych -(badania materiałoznawcze szlifu zapraw tynkarskich)

4.2.3. Stopień zasolenia (jakościowo i ilościowo) - badanie pomoże określić rodzaj oraz ilość związków chemicznych (soli) mogących być przyczyną niszczenia tynków pokrytych dekoracyjnymi opracowaniami malarskimi.

4.2.4. Badania warstw malarskich - Pomoże to w ustaleniu ewentualnego sposobu opracowania kolorystycznego powierzchni konserwowanego obiektu.

rac.

1. Dokumentacja fotograficzna stanu zachowania wnętrza kościoła oraz dekoracji malarskich przed rozpoczęciem prac konserwatorsko restauratorskich.
2. Ustawienie rusztowań zapewniających dostęp do wszystkich partii ścian wewnątrz oraz sufitu i sklepień kościoła.
3. Przeprowadzenie badań technologiczno konserwatorskich nawarstwień malarskich.
4. Usunięcie wtórnych nawarstwień (przemalowań), jeżeli takowe zostaną zidentyfikowane i nie będą przedstawiały wartości historycznej oraz zabytkowej.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
36-500 STRZELCE CF KRAJ

5. Dezynfekcja tynków oraz opracowań malarskich substancją biobójczą (na przykład Preventol, Lichenicida) przez natrysk lub pędzlowanie.
6. Usunięcie mechaniczne fragmentów tynków uszkodzonych w wyniku zalania ścian kościoła poprzez nieszczelne poszycie dachowe.
7. Podklejenie ewentualnie stwierdzonych spęcherzeń tynku zaprawą iniekcyjną mineralną przeznaczoną do obiektów zabytkowych na przykład firmy Ledan/PLM. W przypadku cienkich odspojień o utrudnionej penetracji proponuje się wprowadzenie dyspersji żywicy akrylowej lub żywicy akrylowej zmodyfikowanej domieszką wypełniacza - kredy.
8. Oczyszczenie warstwy malarskiej za pomocą odpowiednio dobranych pędzli i włókna szklanego. Proponuje się także do oczyszczania wykorzystanie techniki laserowej
9. Wzmocnienie strukturalne tynkarskiego podłoża poprzez nasączenie jej preparatem na bazie krzemionki organicznej (na przykład firmy Remmers, Funkosil KSE 100 i 300).
10. Konsolidacja warstwy malarskiej z podłożem. Do zabiegu przewiduje się zastosowanie roztworu na bazie żywicy akrylowej np. Paraloid B72. Dokładne określenie rodzaju, stężenia i sposobu aplikacji środka zostanie określone po przeprowadzeniu odpowiednich prób.
11. Uzupelnienie warstwy tynkarskiej z zachowaniem lokalnej faktury tynku. Do uzupełnienia należy wykorzystać zaprawę wapienno trasową RenoPutz Firmy Optolith a wykończenie powierzchni wykonać szpachlą mineralną EcoFinish również firmy Optolith.
12. Uzupelnienie warstwy malarskiej w obrębie dekoracji ornamentalnych metodą graficzną farbami na spoiwie w postaci roztworu alkoholowego paraloid B 82 (około 3,5%). Farba przeznaczona do uzupełnień musi mieć zbliżone właściwości wizualne do oryginału i zawierać pigmenty odporne na działanie promieni UV.
13. Malowanie scalające powierzchni nowo założonych tynków, w miejscach w których ściany kościoła zostały w oryginale malowane monochromatycznie, i nie posiadają malowanych dekoracji ornamentalnych, wykonać farbami krzemianowymi firmy Keim.

5.0. FORMA ARCHITEKTONICZNA I FUNKCJA OBIEKTU BUDOWLANEGO, SPOSÓB JEGO DOSTOSOWANIA DO KRAJOBRAZU I OTACZAJĄCEJ ZABUDOWY – bez zmian.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
96-500 STRZELCE CE KRAJ

6.0. SPEŁNIENIE WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 UST. 1 PRAWA BUDOWLANEGO.

Projektowany remont wieży zaprojektowano zgodnie ze sztuką budowlaną i z zasadami wiedzy technicznej. Zastosowanie przez inwestora zalecanych w projekcie materiałów budowlanych, zarówno konstrukcyjnych jak i wykończeniowych, posiadających odpowiednie atesty i oznaczonych symbolem dopuszczenia do użytkowania w budownictwie "B" i „CE” oraz wykonywanie robót budowlanych zgodnie z technologią i w odpowiedniej kolejności, zapewnia:

Remont dachu Kościoła w Żółwinie na terenie działki nr 37/1 jednostka ewid. Zwierzyn - obręb ewidencyjny Żółwin ;
Żółwin działka nr 37/1.

Spełnienie wymagań podstawowych takich jak:

- Bezpieczeństwo konstrukcji,
- Bezpieczeństwo pożarowe,
- Bezpieczeństwo użytkowania,
- Odpowiednie warunki higieniczne i zdrowotne oraz ochrony środowiska,
- Ochrony przed hałasem i drganiami,
- Oszczędności energii i odpowiedniej izolacyjności cieplnej przegród.
- Warunki użytkowe zgodne z przeznaczeniem obiektu w zakresie zaopatrzenia w media,
- Możliwość utrzymania właściwego stanu technicznego,
- Warunki BHP,

7.0. OPINIA GEOTECHNICZNA ORAZ INFORMACJA O SPOSOBIE POSADOWIENIA OBIEKTU BUDOWLANEGO.

Informacja o sposobie posadowienia obiektu budowlanego:

Na podstawie ogólnego rozeznania oraz materiałów archiwalnych należy przypuszczać, że budynek posadowiony jest na gruntach niewysadzinowych – piaskach średnich. Warunki posadowienia określa się jako dobre.

1. Kategorię geotechniczną ustalono w zależności od rodzaju warunków gruntowych oraz czynników konstrukcyjnych charakteryzujących możliwość przenoszenia odkształceń i drgań, stopnia złożoności oddziaływań, stopnia zagrożenia życia i mienia awarią konstrukcji, jak również od wartości zabytkowej lub technicznej obiektu i zagrożenia środowiska. Stwierdza się, że w rejonie lokalizacji obiektu występują proste warunki gruntowe, zwierciadło wód poniżej projektowanego poziomu posadowienia oraz brak występowania niekorzystnych zjawisk geologicznych. Ustalono, że obiekt należy do pierwszej kategorii geotechnicznej, która obejmuje niewielkie obiekty budowlane o prostych schematach obliczeniowych, w prostych warunkach gruntowych. Teren inwestycji położony jest poza terenami górniczymi. Istniejące stosunki wodne: neutralne.

WPŁYWU OBIEKTU BUDOWLANEGO NA ISTNIEJĄCY DRZEWOSTAN I POWIERZCHNIĘ ZIEMI.

Charakter, program użytkowy i wielkość budynku oraz sposób jego posadowienia nie wpływa negatywnie na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, glebę oraz wody powierzchniowe i podziemne, jak również na zdrowie ludzi i inne obiekty budowlane. Przedmiotowa inwestycja nie przewiduje prowadzenia działań mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód.

8.0. ANALIZA MOŻLIWOŚCI RACJONALNEGO WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII ORAZ MOŻLIWOŚCI ZASTOSOWANIA SKOJARZONEJ PRODUKCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ I CIEPŁA ORAZ ZDECENTRALIZOWANEGO SYSTEMU ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ W POSTACI BEZPOŚREDNIEGO LUB BLOKOWEGO OGRZEWANIA.

W stosunku do budynku objętego opracowaniem z uwagi na uwarunkowania lokalizacyjne tj. położenie budynku wśród zabudowy o charakterze wiejskim, istnieją możliwości techniczne, środowiskowe i ekonomiczne dla zastosowania wysokoefektywnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło, do których zaliczają się zdecentralizowane systemy dostawy energii oparte na energii ze źródeł odnawialnych, ogrzewanie , w szczególności gdy opierają się całkowicie lub częściowo na energii ze źródeł odnawialnych.

9.0. ANALIZĘ TECHNICZNYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA URZĄDZEŃ, KTÓRE AUTOMATYCZNIE REGULUJĄ TEMPERATURĘ ODDZIELNIE W POSZCZEGÓLNYCH POMIESZCZENIACH LUB W WYZNACZONEJ STREFIE OGRZEWANEJ, ZGODNIE Z § 135 UST. 7-10 I § 147 UST. 5-7 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 12 KWIECZNIA 2002 R. W SPRAWIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH, JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ BUDYNKI I ICH USYTUOWANIE (DZ. U. Z 2019 R. POZ. 1065 ORAZ Z 2020 R. POZ. 1608):

W stosunku do budynku objętego opracowaniem z uwagi na uwarunkowania że jest to budynek wykonany w starej technologii, nie stosuje się możliwości techniczne wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach brak stref ogrzewalnych.

10.0. UWAGI KOŃCOWE:

Wykonawca powinien posiadać doświadczenie przy prowadzeniu budowy obiektów budowlanych, Prace budowlane należy przeprowadzić przez wyspecjalizowanych wykonawców pod nadzorem osoby uprawnionej z zachowaniem przepisów BHP.

Opracował:

PROJEKTANT
mgr inż. Przemysław Dudziński
upr. budowlane w zakresie
arch.-§2 ust.2 pkt 1 i §13 ust.1 74/94 GW
kontr.-§2 ust.1 pkt 1 i §13 ust.1 73/89 GW
wykon.-§6 ust.1, §7 i §13 ust. 1 pkt2 – 26/

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Projekt Remont dachu Kościoła w Żółwinie na terenie działki nr 37/1
jednostka ewid. Zwierzyn - obręb ewidencyjny Żółwin ; Żółwin działka nr
37/1.

mgr inż. Przemysław Dudziński 66-400 Gorzów Wlkp. ul: Pl. Słoneczny 22c/10

Opracował:

PROJEKTANT
mgr inż. Przemysław Dudziński
ul. Byłowski 6 w Żółwinie
arch.-§2 ust. 2 pkt 1 i §13 ust. 1 - 74/94 GW
kontr.-§7 ust. 1 pkt 1 i §13 ust. 1 - 73/89 GW
wykon.-§6 ust. 1, §7 i §13 ust. 1 pkt 2 - 26/83 GW

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Podstawa opracowania:

- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126) Na podstawie art. 21a ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 2017 poz. 1332 j.t. ze zm.
- (Dz.U. 1972 r. Nr 13, poz. 93) Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91)

Projekt Remont dachu Kościoła w Żółwinie na terenie działki nr 37/1 jednostka ewid. Zwierzyn - obręb ewidencyjny Żółwin ; Żółwin działka nr 37/1.

mgr inż. Przemysław Dudziński 66-400 Gorzów Wlkp. ul: Pl. Słoneczny 22c/10

Zakres inwestycji obejmuje Remont wieży Kościoła w Gościmcu na terenie działki nr

Przed rozpoczęciem prac należy wykonać organizację placu budowy w porozumieniu z inwestorem mając na uwadze wymogi użytkowania.

Roboty zabezpieczające:

- ogrodzenie placu budowy, umieszczenie stosownych tablic informacyjnych itp.,
- zdjęcie i sprzymowanie humusu,
- budowa placu budowy z zapleczem.

Roboty budowlane:

- montaż konstrukcji dachu,
- roboty dekarские
- roboty wykończeniowe budynku,
- zagospodarowanie terenu wokół budynku.

2) wykaz istniejących obiektów budowlanych:

Pozostały obszar działki jest wolny od zabudowy i nie występują na nim naziemne i podziemne elementy infrastruktury technicznej,

3) wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi:

nie występuje

4) wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i rozbiórkowych, przy obsłudze i konserwacji budowlanego sprzętu zmechanizowanego i pomocniczego oraz na placach składowych materiałów budowlanych na terenie budowy może być zatrudniony wyłącznie pracownik, który:

- posiada kwalifikacje przewidziane odrębnymi przepisami dla danego stanowiska,
- uzyskał orzeczenie lekarskie o dopuszczeniu do określonej pracy.

Nie wolno zatrudniać pracownika na danym stanowisku pracy w razie przeciwwskazań lekarskich oraz bez wstępnego przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Brygadzista ma obowiązek organizowania, przygotowania i kierowania pracami brygady danej specjalności budowlanej w sposób zabezpieczający przed wypadkiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy i wytycznymi udzielonymi przez przełożonego.

Brygadzista może kierować tylko jedną brygadą.

Brygadzista powinien wyznaczyć zastępcę na czas swojej nieobecności w brygadzie.

Wykonywanie funkcji operatorów maszyn budowlanych, dźwignicowych, kierowców wózków silnikowych i innych maszyn budowlanych o napędzie silnikowym wymaga posiadania uprawnień wydanych przez właściwą komisję kwalifikacyjną.

Operatorowi nie wolno opuszczać stanowiska pracy w czasie ruchu maszyny lub urządzenia budowlanego.

Wchodzenie i schodzenie ze stanowiska operatora powinno odbywać się wyłącznie po przeznaczonych do tego stopniach, schodach, drabinach itp.

Przed oddaleniem się od maszyny lub urządzenia będącego w ruchu operator obowiązany jest zatrzymać silnik, maszynę lub urządzenie, a w razie potrzeby zahamować oraz uniemożliwić włączenie do ruchu maszyny lub urządzenia przez osoby trzecie.

W razie stwierdzenia w czasie pracy uszkodzenia maszyny lub urządzenia należy je niezwłocznie zatrzymać i wyłączyć dopływ energii ze źródła zasilania.

Wznawianie pracy maszyn i urządzeń bez usunięcia uszkodzenia jest zabronione.

Roboty budowlano-montażowe lub rozbiórkowe powinny być prowadzone w sposób bezpieczny, określony w projekcie organizacji robót wykonanym przez wykonawcę.

W razie powierzenia wykonania robót generalnemu realizatorowi inwestycji lub generalnemu

wykonawcy, jest on gospodarzem na placu budowy. Ustala on wspólnie z podwykonawcami zasady nadzoru związane z bezpieczeństwem i higieną pracy na poszczególnych odcinkach robót.

Generalny realizator inwestycji (wykonawca) obowiązany jest do pełnienia nadzoru nad przestrzeganiem na placu budowy przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz egzekwowania od podwykonawców przestrzegania tych przepisów.

Przed oddaniem do eksploatacji nowego sprzętu zmechanizowanego lub pomocniczego zakład pracy powinien przeprowadzić próbę technicznej sprawności i zbadać, czy sprzęt spełnia wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zakład pracy eksploatujący sprzęt zmechanizowany i pomocniczy oraz urządzenia techniczne nie objęte dozorem technicznym powinien we własnym zakresie zorganizować dozór, opracować instrukcje obsługi, przeprowadzać kontrole bieżące i okresowe oraz dokonywać obciążeń próbnych.

Liczbę pracowników niezbędną do obsługi sprzętu zmechanizowanego określa się w instrukcji techniczno-ruchowej dla danej maszyny lub urządzenia.

Zakład pracy powinien opracować szczegółowe instrukcje techniczno-ruchowe określające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla poszczególnych stanowisk i przestrzegać ich stosowania.

Przy wykonywaniu robót na wysokości powyżej 2 m stanowiska pracy oraz przejścia należy zabezpieczyć barierą składającą się z deski krawężnikowej o wysokości 0,15 m i poręczy ochronnej umieszczonej na wysokości 1,10 m. Wolną przestrzeń pomiędzy deską krawężnikową a poręczą należy wypełnić częściowo lub całkowicie w sposób zabezpieczający pracowników przed upadkiem z wysokości. Jeżeli roboty określone w ust. 1 są wykonywane przejściowo lub ich charakter uniemożliwia zastosowanie zabezpieczenia przewidzianego w ust.1, należy wprowadzić inne skuteczne zabezpieczenie pracowników przed upadkiem.

Pomosty robocze wykonane z desek lub bali powinny być dostosowane do przewidzianego obciążenia, szczelne i zabezpieczone przed zmianą ich położenia.

Inspektorzy nadzoru inwestorskiego lub jednostki wykonujące czynności nadzoru inwestorskiego obowiązani są do kontroli nadzorowanych przez siebie robót również w zakresie przestrzegania przepisów i zasad bezpiecznych warunków pracy.

5) wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych:

Instruktaż pracowników prowadzić przez uprawnionego Rzeczoznawcę do spraw BHP.

6) Środki techniczne i organizacyjne, zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii, i innych zagrożeń.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

Na podstawie:

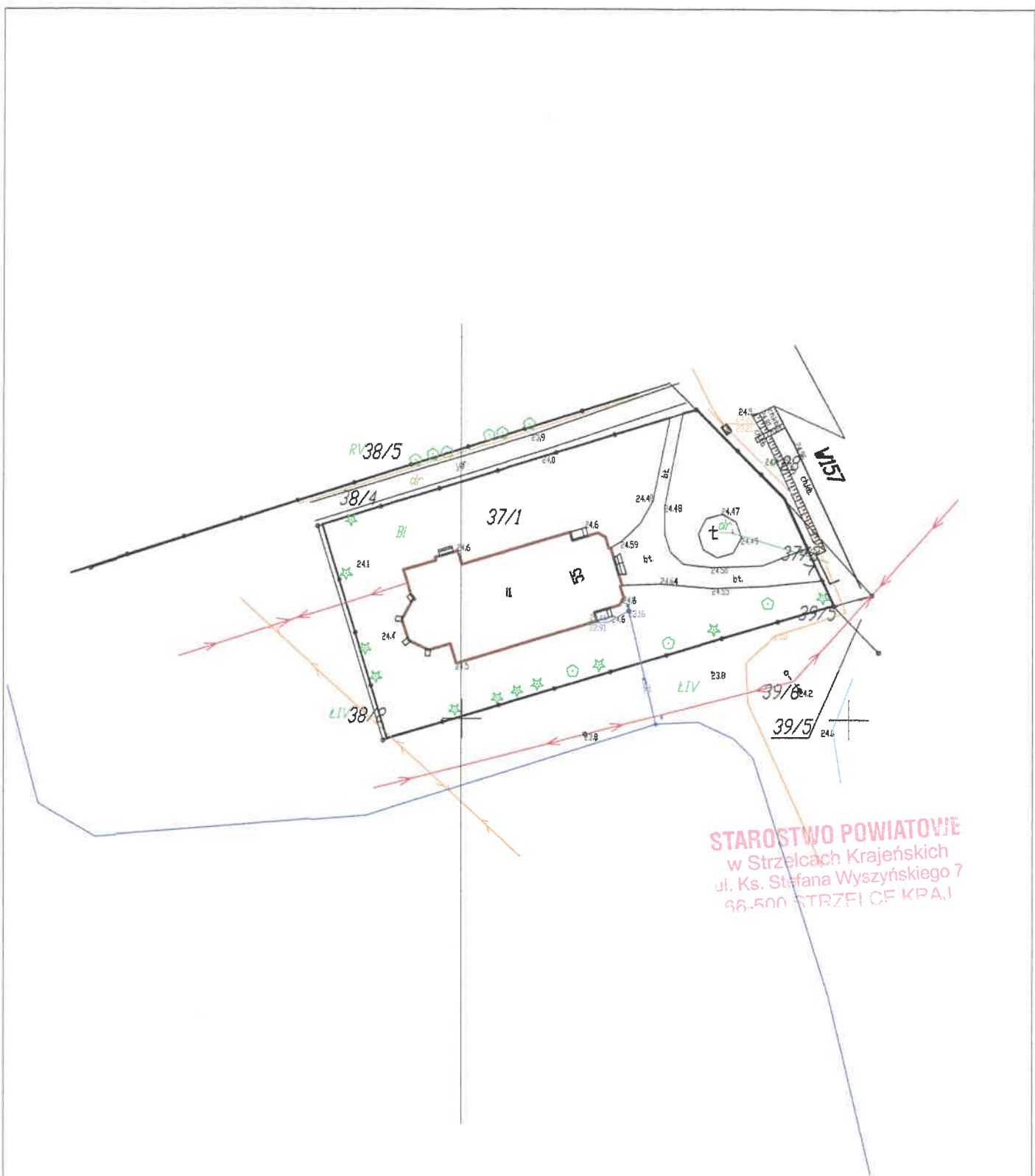
- a) art. 21a Prawa Budowlanego kierownik budowy w oparciu o informację bezpieczeństwa i ochrony zdrowia jest zobowiązany sporządzić lub zapewnić sporządzenie przed rozpoczęciem budowy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, uwzględniając specyfikę obiektu budowlanego oraz warunki prowadzenia robót budowlanych oraz,
- b) § 6 ust. 1 pkt b rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

Dla w/w inwestycji należy opracować plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Opracował:

PROJEKTANT
mgr inż. Przemysław Dudański
opiniotwórcy w zakresie:
arch.-§2 ust. 2 pkt 1 i §13 ust.1 - 74/94 GW
kontr.-§2 ust.1 pkt 1 i §13 ust.1 - 73/89 GW
wykon.-§6 ust.1, §7 i §13 ust. 1 pkt2 - 26/83 GW

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJEŃSKIE

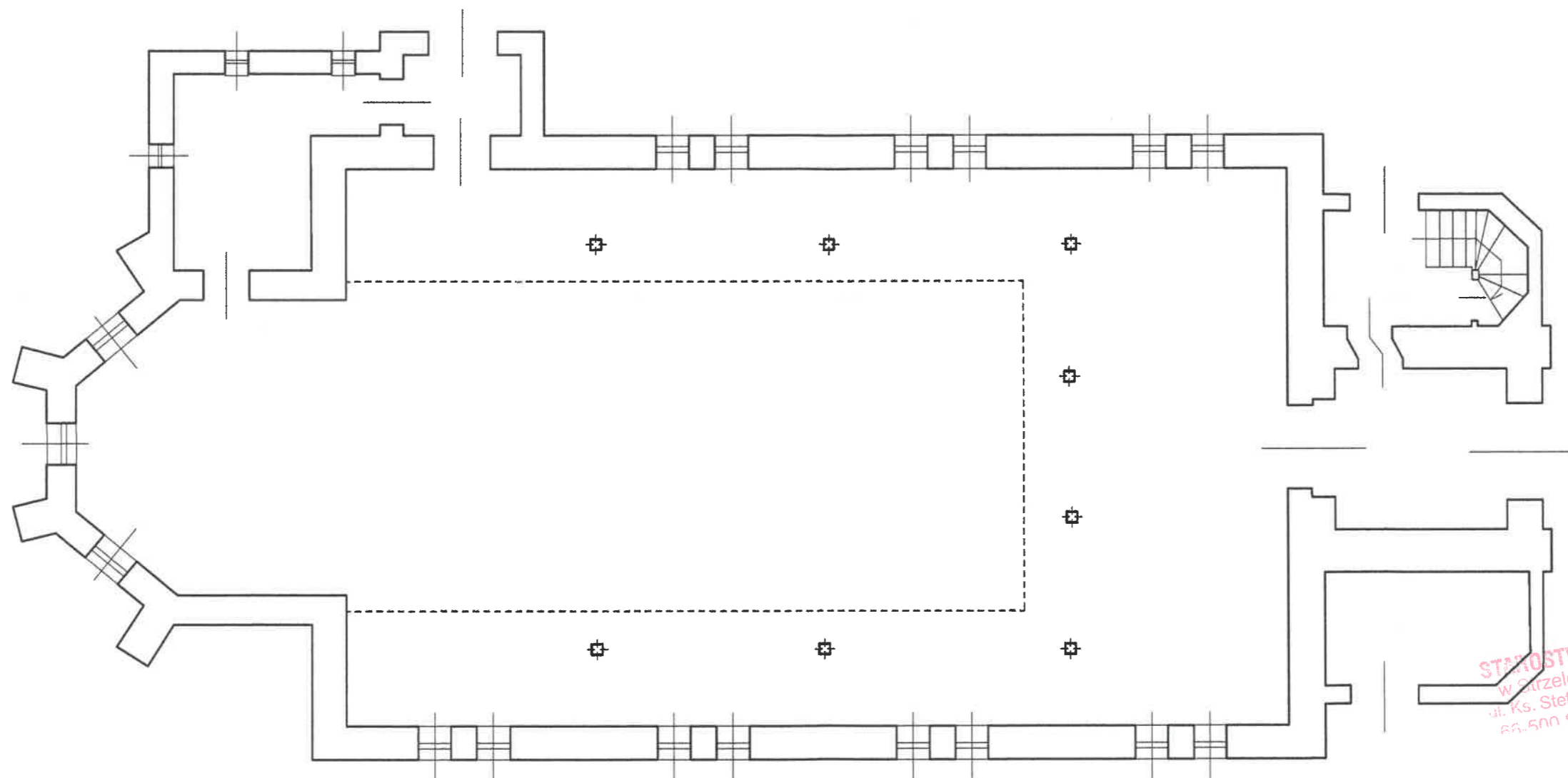

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

SYTUACJA 1 : 500
Remont Kościoła Żółwin

Usługi Projektowo - Inwestycyjne Kompletna obsługa projektowa: -konstrukcja, -architektura, -instalacje, -opinie techniczne, -testy wytrzymałościowe -audyty energetyczne -badania nielustrzące -betonu matrycem Schmidtla		ZAMAWIAJACY: Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jana Chrzciciela 66-542 ZWIERYN ul: Kościelna 2a	
mgr inż. Przemysław Dudziński biuro: Żółwinia Herberta 3 66-400 Gorzów Wlkp. 599-001-90-23 tel. +48 605 215 044 email: pdproj1@wp.pl			
Projekt Architektoniczno - Budowlany - Remontu Kościoła filarnego w Żółwinie p.w. św. Andrzeja Boboli w Żółwinie, Jednostka ewid. Strzelce Krajeńskie-obręb ewid. Zwierzyn : Żółwin 55 dz. nr 37/1			
Sytuacja - 1 : 500		NR. RYS. RYS. 01	SKALA 1: 500
WYKONAWCY OPRACOWANIA		PODPIS / DATA	NR / UPR.
PROJEKTANT:	mgr inż. Przemysław Dudziński specjalność architektoniczna o. specjalność konstrukcyjno-bud.		74/94/GW 73/89/GW
SPRAWDZIŁ:	mgr inż. Maciej Seweryński specjalność konstrukcyjno-bud.		104/87GW

AB

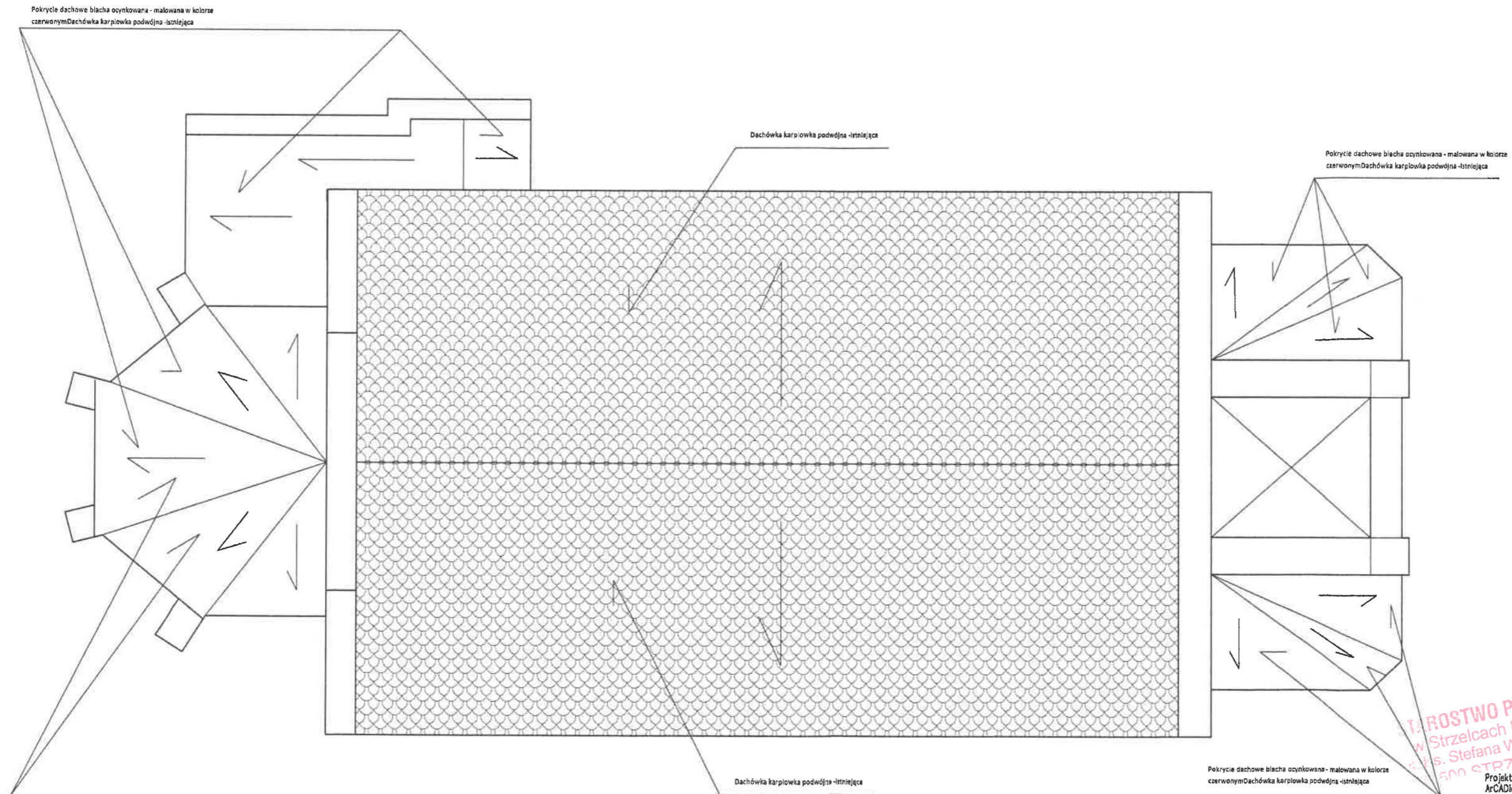

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
65-500 STRZELECE KRAJEŃSKIE

Rzut nawy Kościoła 1 : 100 inventaryzacja

Projekt sporządzono przy pomocy oprogramowania
ArCADia- 14.2 PL
Zastrzegam wszelkie prawa wynikające z Ustawy o prawie autorskim.
Rysunek niniejszy nie może być w całości lub w części przysyłany,
uzupełniany lub odstąpiony komukolwiek, bez pisemnej zgody pracowni P&D

Usługi Projektowo - Inwestycyjne		ZAMAWIAJĄCY:	
Kompleksowa obsługa projektowa: - architektura - inżynieria - instalacje - kosztorysowanie - nadzór inwestycyjny - nadzór nadzorczy	mgr inż. Przemysław Dudziński Biuro: Żółwin 55 65-400 Olesów Wlkp. 599-001-90-23 tel. +48 605 215 044 email: pdproj1@wp.pl	Parafia Rymoskolatcka p.w. św. Jana Chrzciciela 66-542 ZWIERYZYN ul. Kościelna 2a	
Projekt: Architektoniczno - Budowlany - Remontu Kościoła Miarowego w Żółwinie p.w. św. Andrzeja Boboli w Żółwinie, jednostka ewid. Strzelce Krajeńskie-obrgb ewid. Zwieryzyn ; Żółwin 55 dz. nr 37/1			
Rzut nawy Kościoła 1 : 100 inventaryzacja		NR. RYS. RYS. 02	SKALA 1:100
WYKONAWCY OPRACOWANIA		PODPIS / DATA	NR / UPR.
PROJEKTANT:	mgr inż. Przemysław Dudziński specjalność: architektura i specjalność: konstrukcyjno-bud.	<i>[Signature]</i> 27/08/2024	24/24/20 23/24/20
SPRAWOZDZ:	mgr inż. Maciej Seweryński specjalność: konstrukcyjno-bud.		104/270W

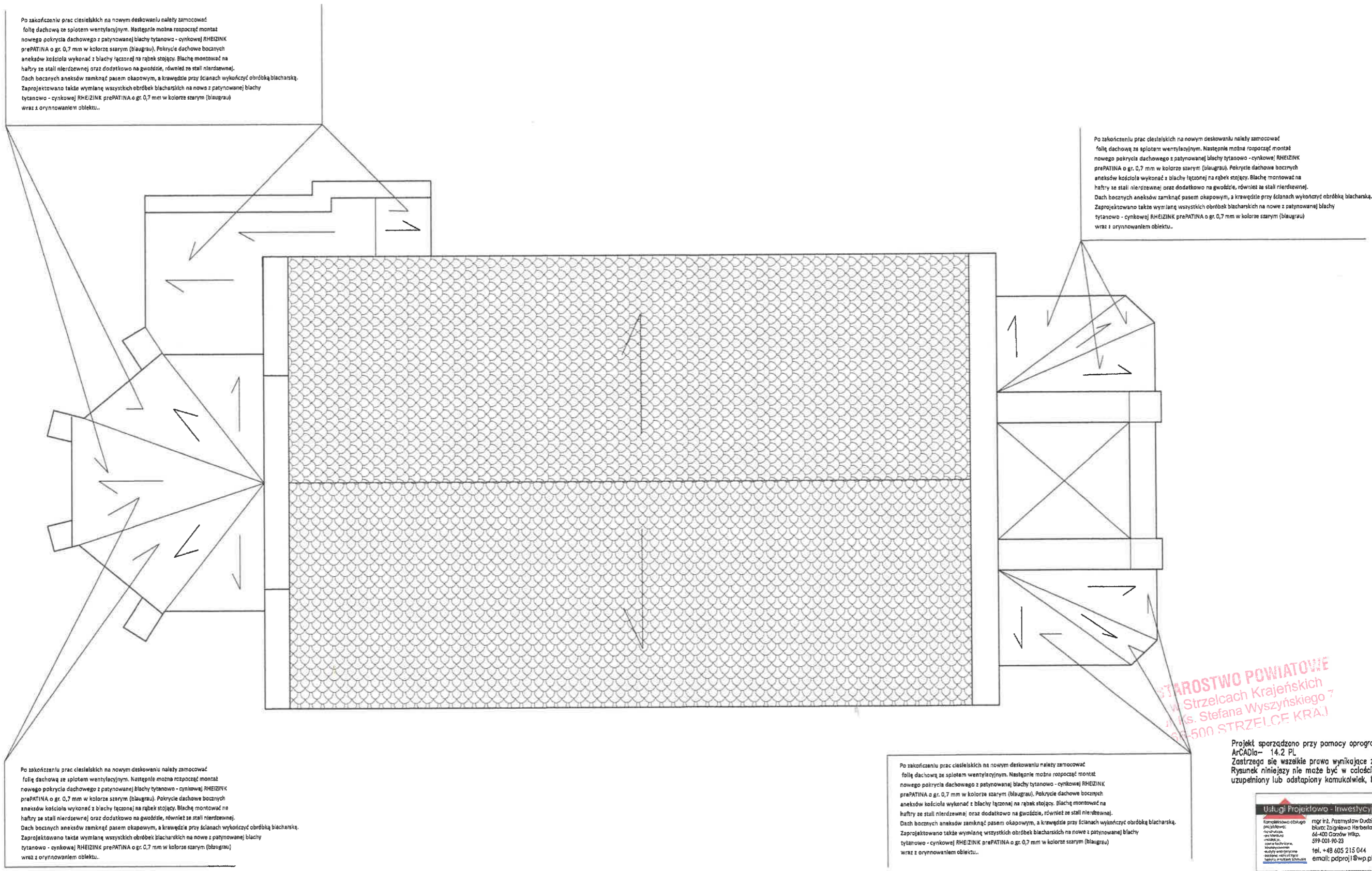

**Pokrycie dachowe 1: 100
istniejące**

URZĄD POWIATOWY
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Stefana Wyszyńskiego 7
500 STRZELECKI KRAJ

Projekt sporządzono przy pomocy oprogramowania ArcADia- 14.2 PL.
Zastrzegam wszelkie prawa wynikające z ustawy o prawie autorskim.
Rysunek niniejszy nie może być w całości lub w części przysyłany, uzupełniany lub odstępiony komunkalwitek, bez pisemnej zgody pracowni P&D

Usługi Projektowo - Inwestycyjne <small>Kompleksowo obsługujemy: projektowanie, architektura, wykonanie, nadzór, opisy techniczne, umowy i dokumentacja budowlana, kosztorysy, pozwolenia na budowę.</small>		ZAMAWIAJACY: Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jana Chrzciciela 66-542 ZWIĘŻYŃ ul. Kościelna 2a	
mgr inż. Przemysław Dudziński Biuro: Żółwin 58 ul. 3 66-400 Gorzów Wlkp. 599-001-90-73 tel. +48 605 215 044 email: pdproj1@wp.pl			
Projekt Architektoniczno - Budowlany - Remontu Kościoła filiarnego w Żółwinie p.w. św. Andrzeja Boboli w Żółwinie, jednostka ewid. Strzelce Krajeńskie-obręb ewid. Żółwin 58 ul. 3, nr 37/1			
Pokrycie dachowe 1: 100 istniejące		NR. RYS. RYS. 03	SKALA 1:100
WYKONAWCY OPRACOWANIA		PODPIS / DATA	NR / UPR.
PROJEKTANT:	mgr inż. Przemysław Dudziński specjalność: architektura i specjalność: konstrukcyjno-bud.	[Signature]	76/20/2017 72/20/2017
SPRACOWUJĄCY:	mgr inż. Maciej Seweryński specjalność: konstrukcyjno-bud.	[Signature]	194/2020

Po zakończeniu prac ciesielskich na nowym deskowaniu należy zamocować folię dachową ze spletem wentylacyjnym. Następnie można rozpocząć montaż nowego pokrycia dachowego z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau). Pokrycie dachowe bocznych aneksów kościoła wykonać z blachy łączonej na rąbek stojący. Blachę montować na haftry ze stali nierdzewnej oraz dodatkowo na gwóźdź, również ze stali nierdzewnej. Dach bocznych aneksów zamknąć pasem okapowym, a krawędzie przy ścianach wykończyć obróbką blacharską. Zaplanowano także wymianę wszystkich obróbek blacharskich na nowe z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau) wraz z orynnowaniem obiektu.

Po zakończeniu prac ciesielskich na nowym deskowaniu należy zamocować folię dachową ze spletem wentylacyjnym. Następnie można rozpocząć montaż nowego pokrycia dachowego z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau). Pokrycie dachowe bocznych aneksów kościoła wykonać z blachy łączonej na rąbek stojący. Blachę montować na haftry ze stali nierdzewnej oraz dodatkowo na gwóźdź, również ze stali nierdzewnej. Dach bocznych aneksów zamknąć pasem okapowym, a krawędzie przy ścianach wykończyć obróbką blacharską. Zaplanowano także wymianę wszystkich obróbek blacharskich na nowe z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau) wraz z orynnowaniem obiektu.

Po zakończeniu prac ciesielskich na nowym deskowaniu należy zamocować folię dachową ze spletem wentylacyjnym. Następnie można rozpocząć montaż nowego pokrycia dachowego z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau). Pokrycie dachowe bocznych aneksów kościoła wykonać z blachy łączonej na rąbek stojący. Blachę montować na haftry ze stali nierdzewnej oraz dodatkowo na gwóźdź, również ze stali nierdzewnej. Dach bocznych aneksów zamknąć pasem okapowym, a krawędzie przy ścianach wykończyć obróbką blacharską. Zaplanowano także wymianę wszystkich obróbek blacharskich na nowe z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau) wraz z orynnowaniem obiektu.

Po zakończeniu prac ciesielskich na nowym deskowaniu należy zamocować folię dachową ze spletem wentylacyjnym. Następnie można rozpocząć montaż nowego pokrycia dachowego z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau). Pokrycie dachowe bocznych aneksów kościoła wykonać z blachy łączonej na rąbek stojący. Blachę montować na haftry ze stali nierdzewnej oraz dodatkowo na gwóźdź, również ze stali nierdzewnej. Dach bocznych aneksów zamknąć pasem okapowym, a krawędzie przy ścianach wykończyć obróbką blacharską. Zaplanowano także wymianę wszystkich obróbek blacharskich na nowe z patynowanej blachy tytanowo - cynkowej RHEIZINK prePATINA o gr. 0,7 mm w kolorze szarym (blaugrau) wraz z orynnowaniem obiektu.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. ks. Stefana Wyszyńskiego 7
58-500 STRZELCE KRAJ.

Projekt sporządzono przy pomocy oprogramowania
ArCADia- 14.2 PL
Zastrzegam wszelkie prawa wynikające z Ustawy o prawie autorskim.
Rysunek niniejszy nie może być w całości lub w części przerysowany,
uzupełniony lub odstąpiony komunikatiwkę, bez pisemnej zgody pracowni P&D

Urząd Projektowo - Inwestycyjny <small>Kompletowa oferta projektowa: mgr inż. Przemysław Dudziński, ul. Żołnierska 14, 64-400 Górnów Wlkp., 599-001-90-23, tel. +48 605 215 044, email: pdproj@wp.pl</small>		ZAMAWIAJĄCY: Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jana Chrzciciela, 66-542 ZWIERZYŃ, ul. Kościelna 2a	
Projekt Architektoniczno - Budowlany - Remontu Kościoła Filarnego w Żółwinie p.w. św. Andrzeja Boboli w Żółwinie, Jednostka ewid. Strzelce Krajeńskie-obręb ewid. Zwierzyn : Żółwin 55 dz. nr 87/1			
Pokrycie dachowe projekt 1 : 100		NR. RYS. RYS. 04	SKALA 1:100
WYKONAWCY OPRACOWANIA		PODPIS DATA	NR / UFR.
PROJEKTANT:	mgr inż. Przemysław Dudziński, specjalność: architektura i inżynieria budowlana	[Signature]	1/24/09 2/26/09
SPRAWOZDĄ:	mgr inż. Maciej Szewczyński, specjalność: konstrukcyjno-bud.	[Signature]	104/8708

Pokrycie dachowe 1 : 100 projekt

Program prac konserwatorsko restauratorskich
dotyczący pokrycia dachowego oraz dekoracji malarskich we wnętrzu
kościółka pw. św. Andrzeja Boboli w Żółwinie,
pow. strzelcowski, gmina Zwierzyn.

Opracował:

Dyplomowany Konserwator Dziej Sztuki
Dyplom UMK nr 2064
specjalizacja - konserwacja kamienia,
elementów i detali architektonicznych
mgr Tomasz Filar
ul. Technologów 13/8 65-115 Zielona Góra

Zielona Góra 2024

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

Zawartość opracowania:

1. Cel i zakres opracowania.
2. Identyfikacja historyczna obiektu.
3. Opis stanu zachowania.
4. Program prac dla dekoracji malarskiej wnętrza kościoła.
5. Dokumentacja fotograficzna.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJEŃSKIE

1. Cel i zakres opracowania.

W związku z planowanym remontem zabytkowego kościoła w Żółwinie, zaistniała potrzeba przeprowadzenia rozpoznania konserwatorskiego w celu zebrania informacji, które pozwolą na rewaloryzację zabytku w formie możliwie najbardziej zbliżonej do jego pierwotnej, pochodzącej z końca XIX wieku aranżacji architektonicznej, z uwzględnieniem zachowanych elementów historycznych. Uzyskane wyniki i sformułowane na ich podstawie wnioski zostały wykorzystane do przygotowania programu prac konserwatorsko restauratorskich oraz jako wytyczne do przeprowadzenia remontu dachu kościoła.

W trakcie rozpoznania zwracano szczególną uwagę na części i opracowania przedstawiające wartość zabytkową, mogące mieć związek z historyczną funkcją, konstrukcją oraz dawnym wystrojem kościoła. Analiza obejmowała podstawowe rozpoznanie historii kościoła, w tym materiałów ikonograficznych, oględziny obiektu ze zwróceniem szczególnej uwagi na zachowane we wnętrzu historyczne opracowania malarskie.

Należy podkreślić że, przeprowadzone oględziny miały charakter wstępnej analizy substancji zabytkowej, co już z definicji ograniczało je do podstawowej obserwacji zachowanych nawarstwień technologicznych a także identyfikacji najbardziej widocznych uszkodzeń i zmian wietrzeniowych, w związku z tym istnieje prawdopodobieństwo pominięcia istotnych dla badanego obiektu nawarstwień, mogących mieć wpływ na interpretację wyników oraz sformułowanych na ich podstawie wniosków konserwatorskich. Dlatego też istotne jest prowadzenie dalszych obserwacji oraz wykonanie dokładnych badań stratygraficznych i technologicznych w trakcie prac remontowych kościoła i weryfikacja pozyskanych w ich trakcie informacji z wynikami obecnie wykonanego rozpoznania konserwatorskiego.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ

2. Identyfikacja historyczna obiektu. (opracowała mgr Maja Błazejewska)

**Kościół pw. św. Andrzeja Boboli w Żółwinie,
gmina Zwierzyn, powiat strzelecko-drezdencki.**

Zarys historii świątyni i opis jej architektury opracowany na potrzeby programu prac konserwatorsko – restauratorskich dotyczącego pokrycia dachowego oraz dekoracji malarskich we wnętrzu świątyni.

Wieś Żółwin (niem. *Friedebergshbruch*) została założona w 1721 r. na mocy decyzji króla Fryderyka Wilhelma I, który dwa lata po objęciu władzy miał wydać instrukcję *Jak ze strzeleckimi, miejskimi łąkami i bagnami należy postępować*. Domagał się w niej wydzielenia 15 łanów dla kolonistów, którzy mieli ten obszar na własny koszt osuszyć i doprowadzić do rolniczego użytkowania. Akt lokacji nowej kolonii i gminy podpisano 28 czerwca 1720 r. Na wyznaczonym obszarze osiedliło się 37 dziedzicznych użytkowników gospodarstw. W latach 1766 – 1768, po wojnie siedmioletniej, kiedy drastycznie spadła liczba mieszkańców, osiedlono tu 29 nowych olędrów, dzięki czemu w roku 1772 liczba mieszkańców wzrosła do 155. Według opisu Bratriga na początku XIX wieku wieś składała się z 39 zagród zamieszkałych przez 261 osób. Było wśród nich 30 kolonistów, 6 chałupników oraz 16 komorników. Dysponowali oni 3469 morgami ziemi. Wieś należała do Kasy Miejskiej w Strzelcach, natomiast pod względem kościelnym podlegała parafii protestanckiej w Zwierzynie. W 1813 r. liczba dymów wzrosła do 56, zaś liczba mieszkańców do 303. W 1850 r. Henryk Berghaus odnotowuje 79 samodzielnych gospodarstw, do których należało 3652 morgi ziemi, w tym 1250 mórg pól uprawnych oraz 2022 morgi łąk. Od XIX wieku liczba mieszkańców Żółwina i pobliskich kolonii sukcesywnie wzrastała.

Z wyżej wymienionych źródeł wiadomo, że we wsi istniał kościół. Była to prawdopodobnie niewielka świątynia w konstrukcji ryglowej wzniesiona wkrótce po założeniu osady, czyli jeszcze w XVIII wieku. Kościół ten został rozebrany pod koniec XIX stulecia, a na jego miejscu, w 1896 r. wzniesiono nowy, murowany. Od 1903 r. podlegał on nowo założonej parafii w Gościmcu. Nabożeństwa odprawiali tutaj kolejno: Paul Charlier, Wilhelm Riedel, Johannes Crusius i - od 1919 r. - Theodor Risch.

Z informacji zawartych w białej karcie zabytku, wynika, że w 1945 r. świątynia w Żółwinie została przejęta przez parafię greko-katolicką św. Piotra i Pawła w Starym Kurowie. Kościół poświęcono 16 maja 1946 r. Od 1975 r. świątynią mieli zarządzać ojcowie Bazylianie i od tego też czasu stała się ona filią kościoła parafialnego św. Jana Chrzciciela w Zwierzynie.

Świątynia zlokalizowana jest w centralnej części miejscowości, której układ kształtuje mocno rozproszona zabudowa. Kościół wzniesiony został w stylu neogotyckim, w technologii tradycyjnej. To budowla murowana, z elewacjami licowymi cegłą żółtą i czerwoną, posadowiona na

niskim cokole wykonanym z obrobionych w licu głazów narzutowych. Wnętrze tynkowe i malowane. Wieżba dachowa, strop oraz empory wykonane zostały z drewna. Pokrycie dachowe nad głównym korpusem kościoła jest ceramiczne - współczesna dachówka karpiówka układana w koronkę. Hełm wieży kryty jest płytkami małoformatowej blachy powlekanej w kolorze grafitowym, układanej w karo (jest to wtórne pokrycie dachowe jednakże pod względem sposobu ułożenia wykonane na wzór istniejącego). Dach nad prezbiterium, zakrystią, kruchtą boczną oraz aneksami po obu stronach wieży, pokryty jest obecnie arkuszami blachy łączonym na rąbek stojący. Przy czym zaznaczyć należy, że z dostępnej ikonografii, którą stanowią głównie fotografie kościoła zamieszczone na kartkach pocztowych z pierwszej połowy XX wieku [il. 3-7], wynika, że w tym okresie wszystkie dachy posiadały jednolite pokrycie dachowe wykonane z blachy (najprawdopodobniej ocynkowanej lub cynkowo-cynowej) małoformatowej układanej w karo.

Jednonawowy kościół założony jest na planie prostokąta zamkniętego od zachodu pięcioboczną absydą z przyporami, a od wschodu prostokątną w rzucie wieżą. Po obu stronach wieży umieszczone są trójboczne aneksy. Z kolei po północnej stronie absydy ulokowana jest prostokątna zakrystia i niewielka kruchta mieszcząca wejście boczne. Wejście główne do kościoła znajduje się w osi elewacji wschodniej wieży i prowadzi do nawy przez kruchtę umieszczoną w przyziemni wieży.

Bryła budowli jest zwarta, a jej symetrię zakłóca jedynie niska zakrystia i kruchta, umieszczone w północno – zachodniej części budowli. Nawę narywa stromy dach dwuspadowy zakończony trójkątnym szczytami zaakcentowany sterczynami, nieco niższą absydę oraz aneksy i zakrystię – dachy wielospadowe. Nad całością dominuje czterokondygnacyjna wieża, ze wszystkimi czterema elewacjami zwieńczonymi trójkątnymi szczytami, nakryta wysmukłym, hełmem w formie ostrosłupa na planie czworoboku, zwieńczonego kulą z krzyżem.

Elewacje budowli opracowane zostały jednolicie pod względem kompozycji, dekoracji architektonicznej oraz kształtu otworów okiennych i drzwiowych. Boczne, czteroosiowe, z regularnie rozmieszczonymi oknami w dwóch poziomach. Wyżej – okna większe - w formie biforium z okrągłym przeźroczem pod łukiem ostrym o obniżonej strzałce; niżej - para mniejszych zamkniętych łukiem ostrym. Analogiczny wykrój okien powtórzony został w elewacjach wieży, bocznych aneksów oraz w absydzie. Dekoracje architektoniczne elewacji kościoła tworzą w szczególności: oprawy otworów okiennych z cegły, gzymsy koronujący z kształtek ceramicznych z fryzem wypełniony tynkiem, ząbkowy gzyms międzykondygnacyjny (na wieży), blendy – zamknięte łukiem ostrymi i trójliściem (na wieży). Jednonawowe wnętrze kościoła nakryte jest stropem łamanym o przekroju trójkąta wspartym na dekoracyjnie opracowanych kroksztynach i belkach stropowych. Nawę z trzech stron obiegają drewniane empory. Jej wnętrze doświetlone jest

dużymi otworami okiennymi umieszczonymi nad emporami i mniejszym – doświetlającymi przestrzeń pod nimi. Prezbiterium, oddzielone od nawy łukiem tęczowym i dwustopniowym podwyższeniem, nakryte jest pięciodzielnym sklepieniem krzyżowo – żebrowym wspartym na przyściennych słupkach.

We wnętrzu świątyni zachowały się, najprawdopodobniej oryginalne, tj. pochodzące z końca XIX wieku, dekoracje malarskie ścian, sklepienia prezbiterium oraz drewnianego stropu nad nawą. W nawie są to przede wszystkim lamperie malowane w schematyczne bloki kamienne zamknięte górą ornamentem geometrycznym opartym na motywie czteroliścia; dekoracja roślinna podkreślająca łuk tęczowy oraz dekoracje geometryczno – roślinne umieszczone wokół wnęk okiennych. Przy czym z ikonografii wynika, że na ścianie wschodniej i zachodniej nawy znajdowały się również napisy (przypuszczanie cytaty z biblii, zamalowane po 1945 r.), a pod linią stropu wymalowany był również fryz (arkadowy?). Z kolei na drewnianym stropie umieszczono dekoracje w postaci wici roślinnej, a także podmalowania opracowań snycerskich (frezów). Najbogatszą dekorację otrzymało prezbiterium. Składają się na nią ornamenty roślinne umieszczone na wysklepkach oraz wokół zwornika; wici roślinne we wnękach okiennych; arabeski oraz dekoracje patronowe na ścianach, a także dekoracja malarska lamperii w postaci podpiętych draperii ozdobionych motywami roślinnymi i geometrycznymi. Dekoracje, głównie patronowe, utrzymane są ciepłych odcieniach barw, głównie żółcieni, brązów i zieleni, a także czerwieni.

Z oryginalnych elementów wystroju i wyposażenia świątyni, oprócz wyżej opisanych dekoracji malarskich, zachowały się m.in.: neogotycka ambona, empory, neogotycki prospekt organowy, ławki i witraże.

Biorąc pod uwagę historię obiektu, dostępne materiały ikonograficzne, a także zachowaną oryginalną substancję zabytku, zasadnym wydaje się wprowadzenie na obiekcie pokrycia dachowego nawiązującego do historycznego, tj. blachy (np. ocynkowanej lub cynkowo-cynowej), małoformatowej, układanej w karo – na wzór widoczny na dostępnej ikonografii [il. 1-7].

Jeśli zaś chodzi o wnętrze kościoła, to zasadnym wydaje się przeprowadzenie prac konserwatorsko - restauratorskich przy zachowanym wystroju malarskim, łączalnych z badaniami konserwatorskim mającymi na celu w szczególności ustalanie użytych materiałów i technologii, określenie stanu zachowania malowideł, a także ewentualnego opracowania programu prac restauratorskich.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJEŃSKIE

/tekst na podstawie: Karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa: *Kościół protestancki ob. Rzym Kat. Fil. pw. ŚW. ANDRZEJA BOBOLI, Żółwin*, opracowana przez mgr K. Kalitę-Skwierzyńską w czerwcu 1995 r.; F. W. A. Bratring, *Statistisch-topographische Beschreibung der gesamten Mark Brandenburg, Berlin 1804–1809*, Berlin 1804; [http://chomikuj.pl/paula9071/Dokumenty/*c5*bb*c3*b3*c5*82win+\(Friedebergshbruch\)](http://chomikuj.pl/paula9071/Dokumenty/*c5*bb*c3*b3*c5*82win+(Friedebergshbruch)) [dostęp na 25.05.2024]; <https://ziemialubuska.pl/pl/lokalnie/powiaty-i-gminy/powiat-strzelecko-drezdenecki/zwierzyn-gmina/zołwin> [dostęp na 25.05.2024]/

/źródła ilustracji: <https://mirsk.fotopolska.eu/346633.foto.html?o=b153108&p=1> [dostęp na 25.05.2024]; <https://www.gbp.zwierzyn.pl/friedebergshburch-zołwin.html> [dostęp na 25.05.2024]/

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ

3. Opis stanu zachowania i przyczyn zniszczeń.

Kościół w Żółwinie jako obiekt sakralny pozostaje w stałym użytkowaniu, znajduje się pod opieką lokalnej parafii, jest zadbane, zabezpieczony przed wpływem warunków atmosferycznych oraz dostępem osób postronnych. Ściany wewnątrz są otynkowane i pomalowane, ozdobione oryginalnymi, pochodzącymi z czasu budowy kościoła, malowidłami ornamentalnymi. Wewnątrz znajduje się wyposażenie wykorzystywane do celebracji obrzędów religijnych. Zachował się pięknie wykonany drewniany, polichromowany sufit nad nawą główną, empora organowa, wraz z instrumentem, ambona oraz ołtarz.

Naturalne oświetlenie wnętrza zapewniają okna rozmieszczone w ścianach wschodniej i zachodniej nawy kościoła, doświetlenie stanowią kinkiety oraz żyrandol podwieszony do drewnianego sufitu. Kable elektryczne położone zostały podtynkowo.

Na ścianach, oprócz lokalnie występujących uszkodzeń tynków w narożnikach górnej strefy ściany tęczowej, nie zaobserwowano szczególnie niekorzystnych zmian wietrzeniowych, wywołanych nadmiernym zawilgoceniem muru i tynku, obecnością soli rozpuszczalnych w wodzie czy też widocznych nawarstwień o charakterze biologicznym. Wyprawa tynkarska zachowała walory użytkowe, jest mocna, zwięzła, dobrze przylega do podłoża, na jej powierzchni zachowana jest oryginalna dekoracja malarska o charakterze ornamentalnym. Malowidła są czytelne w przeważającej części zachowały pierwotną kolorystykę oraz wyrazisty rysunek.

Jednak miejscowo obserwuje się delikatne pudrowanie warstwy malarskiej oraz wyblaknięcie barwy spowodowane najprawdopodobniej zmianami chemicznymi użytych do malowania pigmentów bądź spoiw a także niszczeniem pod wpływem wilgoci kondensacyjnej podłoża.

Rozległe zmiany destrukcyjne opracowań malarskich obserwuje się w dolnej strefie ścian prezbiterium, najpewniej na skutek zawilgocenia zniszczeniu uległa namalowana ornamentalna lamperia. Powstające jasne zaplamienia oraz osypujące się resztki polichromii świadczą że ściany w tej części kościoła mogą być nadmiernie zawilgocone.

Dodatkowo białe i szare naloty mogą świadczyć o obecności mikroorganizmów w postaci grzybów lub wykrystalizowanych soli mineralnych.

Obecny opis zwraca uwagę na najbardziej widoczne uszkodzenia obserwowane w obrębie historycznej aranżacji tynkarko malarskiej ścian kościoła. Dokładniejszą analizę stanu zachowania będzie można wykonać w trakcie prowadzenia prac konserwatorsko restauratorskich.

STRAŻNICTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

4. Program prac dla dekoracji malarskiej wnętrza kościoła.

4.1. Cel oraz założenia konserwacji i restauracji obiektu.

Nadrzędnym celem prac konserwatorsko-restauratorskich powinno być powstrzymanie procesów destrukcji zachowanej w oryginale dekoracji malarskiej, następnie przywrócenie jej możliwie pełnego, zgodnego z intencją autora wyglądu oraz estetyki.

Działania konserwatorskie powinny w pierwszej kolejności powstrzymać niszczenie opracowanej plastycznie powierzchni, zwłaszcza w obrębie zmian wietrzeniowych tynków uszkodzonych nadmiernym zawilgacaniem ścian. Następnie, poprzez usunięcie luźnych zanieczyszczeń, produktów korozji tynków, nalotów soli oraz najprawdopodobniej obecności mikroorganizmów w postaci grzybów zmierzać do uporządkowania estetyki elementów, mając na celu odzyskanie i uczytelnienie możliwie dużej ilości malowanych form ornamentalnych.

Oprócz czynności typowo konserwatorskich, w trakcie prac, należałoby uwzględnić zabiegi restauratorskie m.in. uzupełnienie ubytków tynku występujących w obrębie elementów dekoracyjnych oraz ich scalanie kolorystyczne, odtworzenie malowanych ornamentów czy też złocień (jeżeli ich występowanie potwierdzą badania stratygraficzne). Tego typu działania umożliwią bezpieczną ekspozycję XIX wiecznego wnętrza, uczytelną jego kompozycję i podniosą walory estetyczne zabytku.

4.2. Proponowany program badań

W związku z potrzebą możliwie pełnego rozpoznania stanu zachowania oraz przyczyn zniszczeń wymienionych w opracowaniu elementów a także określenia technologii ich wykonania wraz z rozpoznaniem zagadnień związanych z historią powstania, historią sztuki oraz ikonografią proponuję przeprowadzenie przy obiekcie poszerzonych badań technologiczno konserwatorskich:

4.2.1. Badania z zakresu historii, historii sztuki, ikonografii.

4.2.2. Petrograficznych – (badania materiałoznawcze szlifu zapraw tynkarskich)

4.2.3. Stopień zasolenia (jakościowo i ilościowo) – badanie pomoże określić rodzaj oraz ilość związków chemicznych (soli) mogących być przyczyną niszczenia tynków pokrytych dekoracyjnymi opracowaniami malarskimi.

4.2.4. Badania warstw malarskich – Pomoże to w ustaleniu ewentualnego sposobu opracowania kolorystycznego powierzchni konserwowanego obiektu.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJEŃSKIE

4.3. Program prac.

1. Dokumentacja fotograficzna stanu zachowania wnętrza kościoła oraz dekoracji malarskich przed rozpoczęciem prac konserwatorsko restauratorskich.
2. Ustawienie rusztowań zapewniających dostęp do wszystkich partii ścian wewnątrz oraz sufitu i sklepień kościoła.
3. Przeprowadzenie badań technologiczno konserwatorskich nawarstwień malarskich.
4. Usunięcie wtórnych nawarstwień (przemalowań), jeżeli takowe zostaną zidentyfikowane i nie będą przedstawiały wartości historycznej oraz zabytkowej.
5. Dezynfekcja tynków oraz opracowań malarskich substancją biobójczą (na przykład Preventol, Lichenicida) przez natrysk lub pędzlowanie.
6. Usunięcie mechaniczne fragmentów tynków uszkodzonych w wyniku zalania ścian kościoła poprzez nieszczelne poszycie dachowe.
7. Podklejenie ewentualnie stwierdzonych spęcherzeń tynku zaprawą iniekcyjną mineralną przeznaczoną do obiektów zabytkowych na przykład firmy Ledan/PLM. W przypadku cienkich odspojień o utrudnionej penetracji proponuje się wprowadzenie dyspersji żywicy akrylowej lub żywicy akrylowej zmodyfikowanej domieszką wypełniacza – kredy.
8. Oczyszczenie warstwy malarskiej za pomocą odpowiednio dobranych pędzli i włókna szklanego. Proponuje się także do oczyszczania wykorzystanie techniki laserowej
9. Wzmocnienie strukturalne tynkarskiego podłoża poprzez nasączenie jej preparatem na bazie krzemionki organicznej (na przykład firmy Remmers, Funkosil KSE 100 i 300).
10. Konsolidacja warstwy malarskiej z podłożem. Do zabiegu przewiduje się zastosowanie roztworu na bazie żywicy akrylowej np. Paraloid B72. Dokładne określenie rodzaju, stężenia i sposobu aplikacji środka zostanie określone po przeprowadzeniu odpowiednich prób.
11. Uzupełnienie warstwy tynkarskiej z zachowaniem lokalnej faktury tynku. Do uzupełnienia należy wykorzystać zaprawę wapienno trasową RenoPutz Firmy Optolith a wykończenie powierzchni wykonać szpachlą mineralną EcoFinish również firmy Optolith.

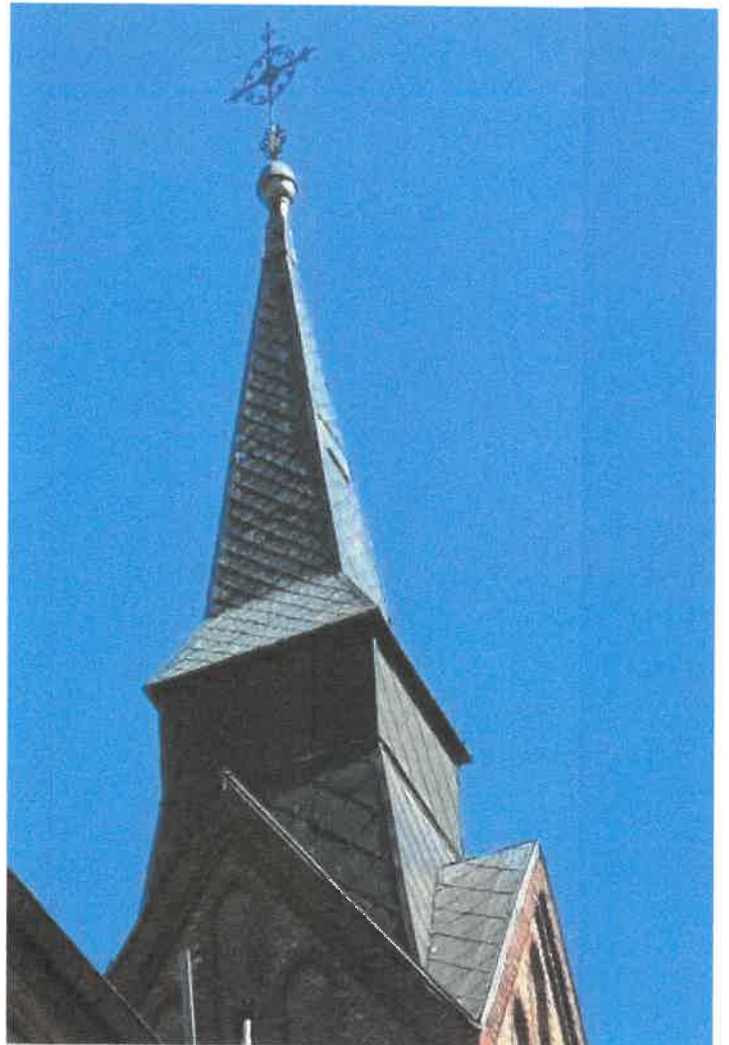
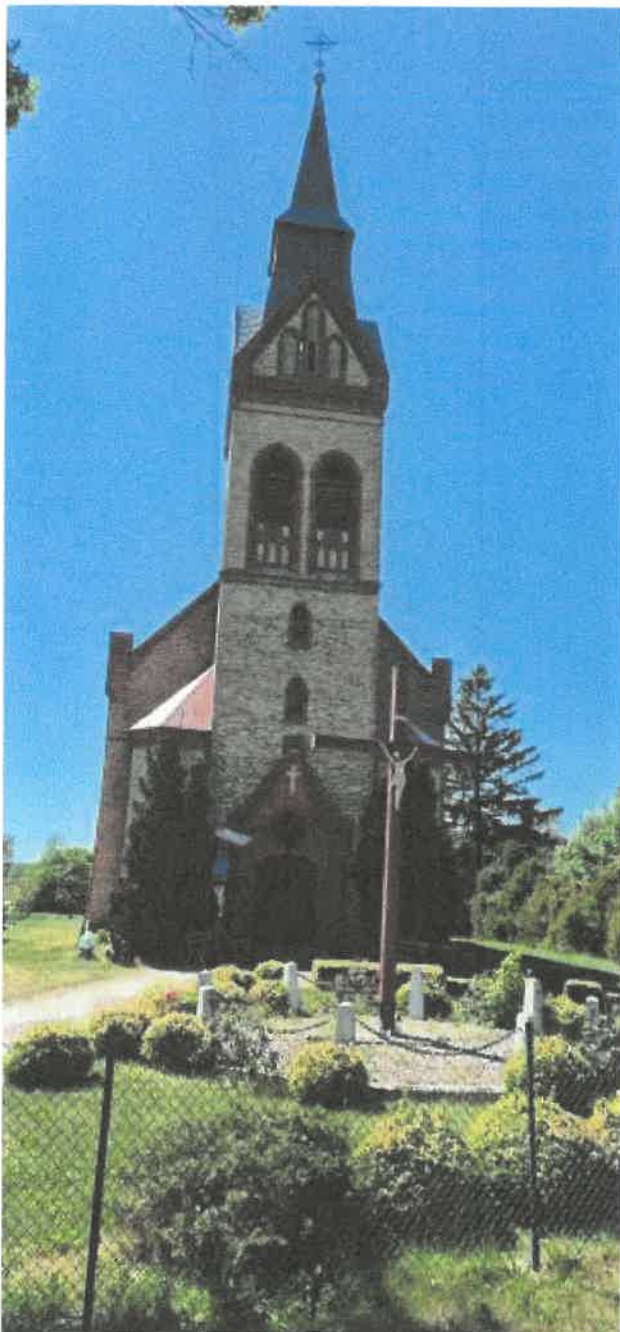
STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ.

12. Uzupełnienie warstwy malarskiej w obrębie dekoracji ornamentalnych metodą graficzną farbami na spoiwie w postaci roztworu alkoholowego paraloid B 82 (około 3,5%). Farba przeznaczona do uzupełnień musi mieć zbliżone właściwości wizualne do oryginału i zawierać pigmenty odporne na działanie promieni UV.
13. Malowanie scalające powierzchni nowo założonych tynków, w miejscach w których ściany kościoła zostały w oryginale malowane monochromatycznie, i nie posiadają malowanych dekoracji ornamentalnych, wykonać farbami krzemianowymi firmy Keim.

STAROSTWO POWIATOWE
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
66-500 STRZELCE KRAJ

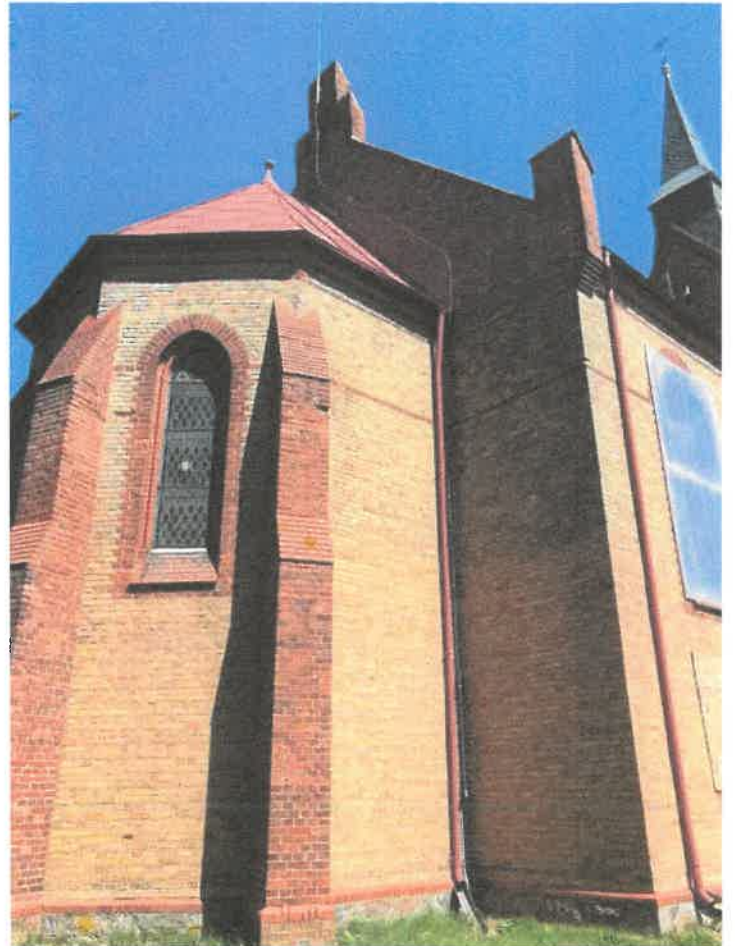
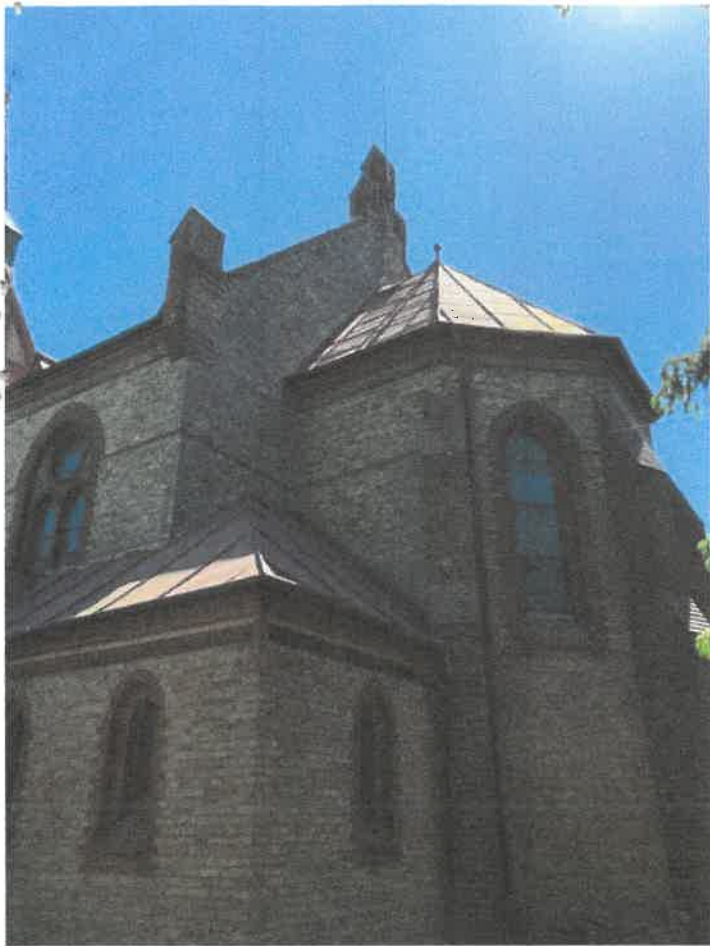

Kościół w Żółwinie obecny stan zachowania.
Dachy nad przybudówkami pokryte współcześnie
malowaną na czerwono blachą ocynkowaną.

Kościół w Żółwinie obecny stan zachowania.
Opierzenie blacharskie wieży wykonane współcześnie
z wykorzystaniem blachy miedzianej układanej
w karo.

STANISŁAW KRAJCIK
w Strzelcach Krajeńskich
ul. Ks. Stefana Wyszyńskiego 7
65-500 STRZELCE KRAJEŃSKIE

Kościół w Żółwinie obecny stan zachowania.
Dachy nad przybudówkami pokryte współcześnie
malowaną na czerwono blachą ocynkowaną.

W TWOJEM POWIATOWYM
URZĘDZIE W ŻELAZNYCH KOPALNIACH
KRAJOWYCH
ANNA WYSZYŃSKA
STRZELECZKA